

sans, in hoc sibi commissio munere explendo declaret se agere nomine Sanctitatis Suae et tamquam ab Apostolica Sede specialiter delegatum, serio moneat.....de gravissimo patrato scelere, salutare ei poenitentias imponat, simulque ipsi declaret ob hanc dispensationem ab ea acceptam matrimonium fieri validum et legitimum, et indissolubile evadere jure divino, et prolem sive susceptam sive suscipiendam legitimam habendam esse. Cum autem de matrimonii validitate in foro externo constare debeat, R. P. D. Ordinarius nomina cum reliqua personarum consueta indicatione in registis matrimoniorum secretorum describi iubeat, simulque autographum documentum praesentis concessionis, communicationis, acceptationis, absolutionis et declarationum a..... ut supra factarum servetur in Curia Episcopali, et exemplar authenticum eidem.....sedulo custodiendum tradatur. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae ex Aed. S. Congregationis de Propaganda Fide, die et anno ut supra.

Gratis quocumque titulo.

Pars Secunda.

DE FACULTATIBUS APOSTOLICIS PER FORMULAS EPISCOPIS ET VICARIIS PRAEFECTISQUE APOSTOLICIS PRAESERTIM STATUUM HORUM FEDERATORUM CONCEDI SOLITIS IN SPECIE.

97.—Notitia praevia. I. Episcopis nostris prout etiam Excellmo nostro Delegato Apostolico, facultates *ordinariae* in Form. I., *extraordinariae* in Form. C., D. et E. a S. Sede conceduntur. Quae ex facultatibus et quomodo sacerdotibus communicari ac subdelegari possint, expositum est supra n. 32, 35.

II. Episcopi Canadenses praeter Form. I. a S. Sede accipiunt facultates *extraordinarias* in Form. T. et in aliis indultis. Cfr. infra n. 249, 250.

III. Episcopi Angliae, Scotiae, etc. gaudent Formula secunda (F. II.),¹ quae quoad tenorem et numerum facultatum plane concordat cum Form. I., exceptis Art. 2, 4, 5 et 12, ut suo loco notabitur.

IV. De facultatibus *ordinariis* reliquarum Formularum agetur in Appendice; apud singulos vero Articulos Formulæ I. breviter (per litteras **F** et **a**) remittitur ad aequaliter vel similiter sonantes Articulos istarum Formularum.

V. Facultates *extraordinariae* pro locorum *indigentis* conceduntur et maxime variant. Permulta tamen cum iis, quae in nostris Formulis continentur, plus minusve concordant. Ideo haec Formulæ aut omittuntur aut per transennam tantum aliquoties commemorantur. Exemplaria quaedam reperiri possunt ap. *Coll. Miss.* n. 32, 33 et *Act. S. Sed.* vii. 304.

¹Non confundenda cum Formula secunda apud Corre p. 22 etc., quae facultates *extraordinarias* pro Sinis continet. (Cfr. *Coll. Miss.* n. 33.)

VI. Quod spectat *facultatem cumulandi* (n. 15), tantum specialia quædam mihi benigne communicata refero. Nimirum Episcopo cuidam horum Statuum anno 1878 indultum fuit, "ut facultatibus, quibus ex auctoritate Apostolica gaudet ad dispensandum super impedimentis sive dirimentibus sive impediens uti valeat ad triennium etiam in casibus, in quibus duo vel plura dirimentia vel unum dirimens et alterum impediens impedimenta concurrant, idque faciat justis iisque gravibus accedentibus causis." (Idem concessum est anno 1890 Episcopis Prov. Quebec. ad decenn.) Alii ex nostris Episcopis 1877 idem fuit indultum ad quinquennium, sed additum fuit: ". . . causis, quæ tempus ad S. Sedem recurrenti et dispensationis gratiam expectandi sufficiens prudenti arbitrio suo non relinquunt." Alii ex Stat. Fœderat. Episcopo "SSmus Dominus Noster . . . Leo PP. XIII. anno 1885 . . . indulsit, "ut facultatibus ab Apostolica Sede ei tributis dispensandi super quibusdam impedimentis matrimonium *dirimentibus* singillatim sumptis uti etiam possit usque ad *terminum earundem facultatum*, quamvis duo vel plura simul concurrant ex prædictis impedimentis, necnon concurrente quoque impedimento mixtæ Communionis, si etiam pro hujus dispensatione concedenda facultatem jam obtinuerit; accedentibus tamen justis iisque gravibus causis et in urgentibus casibus, pro quibus tempus non suppetat recurrenti ad S. Sedem, eaque lege, ut si agatur de facultatibus pro certo casuum numero taxative eisdem concessis, hunc numerum non excedat."

Anno 1890 et 1891 tum hic tum alibi datum est indultum sine termino pro "casibus in quibus duo vel plura simul concurrant ex *dirimentibus* impedimentis, necnon concurrente quoque impedimento mixtæ Communionis, si etiam pro hujus dispensatione concedenda facultatem jam obtinuerit; accedentibus tamen justis iisque gravibus causis, et in urgentioribus casibus, pro quibus tempus non suppetat recurrenti ad Sanctam Sedem." Idem indultum concessum est anno 1895, addita tamen post verba: *ad Sanctam Sedem* clausula: "et dummodo singulæ facultates, sive primitus ab eo obtentæ sive ei renovatæ, adhuc perdurent."

Itaque quia verba valent, quantum sonant, Episcopus dis-

pensare nequit in impedimento dirimente concurrente ex. gr. cum voto castitatis ita perfecto, ut potestate quasi-ordinaria uti non possit (n. 107). De concursu potestatis quasi-ordinariæ cum facultatibus Apostolicis vide n. 2. I.—

NOTA. a. Eodem prorsus nec ampliori ac Episcopi nostri indulto cumulandi gaudet noster Excellmus D. *Delegatus Apostolicus*, prout hoc mihi ejus Rmus Auditor expresse dixit.

b. Indulta præfata cumulandi juxta dicta n. 29. Sacerdotibus ab Episcopo communicari nequeunt, nisi, prout quandoque fit,¹ ad hoc a S. Sede specialem obtinuerit facultatem. Sunt enim indulta personalia Episcopi.—Objiciter vero: Accessorium naturam sequi congruit principalis. (Reg. jur. 42. in 6.) Atqui concessa subdelegabilitate facultatum pro singulis impedimentis indultum cumulationis rationem accessorii habet, ita ut et ipsum subdelegabile sit. Ergo. Resp. Regula hæc, quæ satis ambigua est, in genere significat, aliquid quod ad aliud tanquam suum fundamentum accedit ita ei inhærere, ut stante vel cadente hoc fundamento stet vel cadat. Cfr. plura ap. Ferraris v. *Accessorium* n. 21, 22, Reiffenstuel in hanc reg. jur., Bonal *Inst. can.* tr. I. n. 109. Jam autem quæritur: Estne subdelegabilitas indulti cumulationis talis consequentia subdelegabilitatis facultatum pro singulis impedimentis, ut concessa hac etiam illa concessa censeri debeat? Negandum omnino est; nam cumulandi facultas prorsus differt a facultate pro singulis impedimentis, in illa enim multo gravior difformitas existit et graviores causæ dispensandi adesse debent, quam in hac. Unde si in hac favor subdelegandi additur, nullo modo sequitur, hunc in priori etiam eo ipso esse additum, eo vel minus, cum in priori de re difficiliore agatur. Hoc in sensu dubio proposito etiam respondit die 11. Aug. 1895 Delegationis Aplæ Auditor Rmus D. Donatus Sbarretti, cui accedunt alii viri periti.—Unde sacerdotes, licet eis facultates dispensandi in impedimentis matr. communicatæ fuerint, in plurium concurrentia præciso indulto speciali semper ad Episcopum confugere debent.

c. De ampla cumulatione facultatum Pagellæ S. Pœnitentiariæ cfr. n. 15 nota. Ob hanc cumulationem necnon ob alias declarationes additas (cfr. n. 40 *quoad* et n. 82 nota), talis pagella etiam Episcopis desiderabilis esse videtur. Indulto dispensandi in cumulatis Episcopus uti nequit, cum matrimonium sanat in radice (cfr.

¹S. C. S. Off. 2. Apr. 1892 ap. *Coll. Prop.* n. 2190 et Pius IX. 31. Jul. 1870 ap. *Coll. Miss.* n. 1012, Feije ed. 4. n. 431. e. sub 4°.

n. 15.). Antistes Americanus petivit a S. C. extensionem indulti ad casum sanationis in radice, sed eam non obtinuit, ut refert De Becker pag. 348. Nota 2.

FORMULA I.

Prænotatio. Formula inscribitur in recentissima editione de anno 1894:

F. I.

Facultates concessæ a Ss. D. N. Div. Prov. PP. referente infrascripto S. Congregationis de Propaganda Fide in audientia diei. R. (Sequuntur 29 Articuli ut infra. In fine eorum additur): Datum Romæ ex Ædibus dictæ S. Congnis die et anno ut supra.

....., Archieppus., Secr.

Gratis quocumque titulo.

Simili modo inscribuntur reliquæ Formulæ ordinariæ.

Sequuntur jam articuli Formulæ I. nec non Formulæ II. juxta dicta n. 97 iii., additis opportunis annotationibus.

ARTICULUS I.

“CONFERENDI ORDINES EXTRA TEMPORA, ET NON SERVATIS INTERSTITIIS USQUE AD PRESBYTERATUM INCLUSIVE, SI SACERDOTUM NECESSITAS IBI FUERIT.”

(F. iii. a. 12; F. vi. a. 26.)

98.—Explicatio. I. Dicitur:

CONFERENDI ORDINES—*majores* scil. et, si agitur de Ordinatione generali,¹ *minores* a. EXTRA TEMPORA, nimirum tempora a jure statuta, quæ sunt “Sabbata Quattuor Temporum, Sabbatum ante Dominicam Passionis et Sabbatum Sanctum.”²

b. NON SERVATIS INTERSTITIIS. Quæ sint interstitia de jure servanda, docet Trid. xxiii. cap. 11, 13, 14 de Ref.—In his Episcopus, non autem Vicarius Apost. (n. 25.) vi Tridentini

¹S. Alph. vi. 794. Idem tenendum est, si agitur de defectu sup-
plendo, qui certe aut probabiliter est de valore ordinis majoris et
hic defectus certus est. S. Alph. vi. 759.

²Lucidi vol. i. cap. 2. n. 110 seq.

dispensare potest cum suis subditis, licet a sua Diocesi absentibus et quidem ab interstitiis inter Subdiaconatum et Diaconatum quavis justa causa ex suo arbitrio (ib. cap. 13), ab interstitiis inter Acolythatum et Subdiaconatum, inter Diaconatum et Presbyteratum ob necessitatem aut utilitatem Ecclesiæ i. e. Diocesis, cui Ordinandus adscriptus est. (ib. cap. 11. et 14.)— [Verba: “utilitatem ac necessitatem” in cap. 14. disjunctive sunt intelligenda. S. C. C. 3. maj. 1620 ap. Gasparri: *De S. Ordinatione* n. 504.] Necessitas illa hodie nullibi deest. (Gasp. l. c.) De ea agit Ben. XIV. *Inst.* 58.

c. SI SACERDOTUM NECESSITAS IBI FUERIT—denotat causam, qua existente duplex hæc facultas applicari potest. Causa hæc, ut videtur, strictior esse debet ac illa, de qua Trid. supra agit. At cum favor benignius sit interpretandus, sub necessitate etiam gravis utilitas intelligi potest, ita ut apud nos vix unquam sufficiens causa desit.

99.—II. Subintelligitur: a. *illis, quorum ratione ordinationis Episcopus*¹ proprius est et qui tempore ordinationis in Diocesi sunt (n. 49.).

b. *Servatis reliquis de jure servandis*, scil. ut Ordines conferantur: 1. *diebus festis de præcepto*, saltem in favorem fidelium abrogatis, ... iis nempe, quibus Missa pro populo offerenda est. Ita S. R. C. in una Marianopolitana 18 Maji 1883 et alias.²—In his vero Statibus Fœderatis et alibi vi consuetudinis diuturnæ in tenore hujus facultatis fundatæ,³ Ordines conferri possunt *quolibet die pro æquo Episcopi arbitrio*, ut testantur et docent Kenrick tr. 20, n. 34, Sabetti n. 835, qu. 4, 3.—Neque hoc abrogatum esse videtur per Decr. S. Congr., quæ, quum omnia particularia sint, ad loca, in quibus existit consuetudo legitima,

¹Lucidi ib. n. 79 seq. Konings Comp. n. 1519.—De Regularibus ib. qu. 3.—Alienum extra tempora Episcopus ordinare potest tantum, si ille habeat indultum Apost. (*Coll. Prop.* n. 1186; Pezzani ad can. 242.)

²*The Pastor* ii. 112. N. R. Th. xv. 494. Lucidi l. c. n. 124 seq.—Hoc tenendum etiam est de collatione ordinum minorum, saltem si generalis est. Gasparri: *De S. Ordinatione*. n. 52. Cfr. S. Alph. vi. 794.

³Lehmk. ii. 605.

extendi nequeunt. (Cfr. n. 3. ad ii. a. sub. 4.) Porro consuetudinem in hoc posse legitimam existere, innuit etiam S. Alph.¹

2. *diebus festis non continuis, sed interpolatis*, nisi habeatur *privilegium* aut *specialissimum* indultum; nam ex Decreto S. C. specialiter deputatæ super moderatione indultorum *extra tempora* ab Innoc. XII. approbato die 14. Dec. 1693 hæc indulta (*extra tempora*) “numquam concedenda sunt pro festis diebus continuis, sed semper pro interpolatis aliquo temporis spatio, arbitrio Episcopi definiendo.” Quod tamen non est intelligendum, quasi inter unum et alterum Ordinem sacrum deberent intercedere tres vel quattuor menses, prout vult Monacelli,³ sed ita ut quis inter unum et alterum tempus Ordinationis omnibus Ordinibus sacris initiari possit, data tamen prudenti interpolatione inter unum et aliud festum, attento etiam commodo Ordinantis. Ita Giraldi.⁴—Potest etiam probabiliter unus Ordo conferri die a jure statuto v. gr. Sabbato Sancto, et alter die festo immediate insequenti, in hypothesi nostra Dom. Resurrectionis, quia tum non suscipiuntur Ordines *diebus continuis* VIRTUTE FACULTATIS.⁵ Quam stricte S. Sedes huic decreto insistat, perspicitur ex eo, quod Episcopo Hiberniæ ex causa gravi petenti, ut omnes sacros Ordines possit conferre die Dominica et duobus festis duplicibus in eadem vel sequenti hebdomada occurrentibus, S. C. S. Officii die 5. Mart. 1712 respondit:⁶ “Affirmative in tribus

¹ De Priv. n. 116. et lib. vi. n. 797 dub. 4.—At in Decr. Innoc. XII. 14. Dec. 1693 ap. Lucidi l. c. n. 117 monentur indultarii, ne præscriptos sibi in iisdem facultatibus “limites cujusvis consuetudinis aut exempli prætextu transgrediantur.”

² La Croix lib. vi. p. ii. n. 2295 et 2301; Lucidi l. c. n. 116; Gasparri n. 71 et 78.

³ Pars ii. tit. 13. *Form.* iv. n. 39.

⁴ *Expos. juris. pont.* ii. pag. 965.

⁵ S. Alph. vi. 796 initio.

⁶ *Coll. Prop.* n. 1187.—Indultum de tribus diebus continuis ante Decr. de 1693 legitur concessum ab Urbano VIII. ap. De Martinis vol. i. pag. 123, 146, 155, 165 et 173, ab Innoc. X. ib. pag. 244, qua cum concessione conferatur illa Benedicti XIV. ib. vol. iii. pag. 56.—Post Decr. de 1693 Clemens XIV. ib. vol. iv. pag. 196 legitur confirmasse indultum prædictum pro Alumnis Collegii Hibernorum in Urbe.—Facultas, “conferendi omnes sacros, etiam Presbyteratus ordines diebus *ferialibus*, etiam *continuis*” continetur in Formula

festivis de præcepto non continuis sed interpolatis juxta formam Constitutionis s. m. Innocentii XII.” i. e. juxta Decretum de 14. Dec. 1693.—Nihilominus “indultum super interstitiis et temporibus datur sæpius cum clausula, ut quis ordinari valeat *in tribus diebus festivis extra tempora*, quo Episcopus potest ordines conferre tribus diebus festis continuis.” Ita Gasp. n. 509 cum Giraldi, Matteucci et Monacelli.

Privilegium, Ordines suscipiendi extra tempora tribus diebus *festivis continuis*, a S. Sede obtinuerunt Regulares,¹ speciatim a Greg. XIII. Jesuitæ.²

ADNOTATIONES.

100.—I. Religiosi.

a. “Professi tum votorum solemnium tum simplicium ab Ordinariis locorum ad Sacros Ordines non admittantur, nisi, *præter alia a jure statuta*, testimoniales litteras exhibeant, quod saltem per annum sacre Theologiæ operam dederint, si agatur de Subdiaconatu, ad minus per biennium, si de Diaconatu, et quoad Presbyteratum, saltem per triennium, præmisso tamen regulari aliorum Studiorum curriculo.” Ita S. C. Ep. & Reg. in Decr. *Auctis admodum* 4. Nov. 1892, ad vi. ap. *Act. S. Sed.* xxv. pag. 312.—Dicitur “*præter alia a jure statuta*.” Hæc sunt præsertim ea, quæ in eodem Decr. sub n. i. et ii. statuuntur nempe: ne Superiores Ordinum Regularium litteras dimissoriales concedant Novitiis aut professis votorum simplicium triennialium ad hoc, ut titulo paupertatis ad S. Ordines promoveri valeant,—et Superiores institutorum votorum simplicium ne quomodocumque ad S. Ordines alumnos promoveant titulo mensæ communis aut missionis, nisi illos, qui vota perpetua jam emisissent et proprio instituto stabiliter aggregati sunt, aut, si agitur de congregatione in qua professio ultra triennium differtur, saltem

extraordinaria Vicariis Apost. Sinarum et regionum adjacentium concedi solita. (*Coll. Miss.* n. 33. art. 2.)—Ad quod advertit Corre pag. 286: “Vi hujus facultatis Episcopus potest, ut patet, conferre ordines quacumque die.”

¹ Hoc Ferraris v. *Ordo* art. ii. n. 12. et 13. cum aliis pro certo habet.

² Bull. Taurin. vol. viii. pag. 397.—Privilegium hoc neque in Brevis Leonis XII. *Plura inter* nec, ut videtur, in Brevis Leonis XIII. *Dolemus* de 13. Julii 1886 (*Act. S. Sed.* xix. 49.) eis restitutum est.—Sufficit communicatio cum reliquis Regularibus.

per triennium in votis simplicibus permanserunt;—et si causa legitima pro S. Ordinibus citius recipiendis existat, ut dispensatio S. Sedis petatur, vota solemnia et resp. simplicia perpetua ante tempus expletum emittendi.

b. Casu, quo Ordo quidam privilegium, “a quocumque” Episcopo Catholico ordinationem suorum alumnorum obtinendi ex directa concessione apostolica post Conc. Trid., non ex communicatione tantum habeat, eo uti quidem potest, sed ex justa causa et debitis in circumstantiis, minime vero pro libitu et ad ostentationem, cum contemptu Episcopi Diocesani. (Ben. XIV. const. *Impositi nobis* 27. Febr. 1747 n. 13.) Extra hunc casum Religiosorum quoad ordinationem Episcopus proprius est diocesanus, “nempe illius monasterii, in cujus familia ab iis, ad quos pertinet, Regularis”—absque fraude—“positus fuit.” (Ben. XIV. l. c. n. 5. et *de Syn. Diac.* ix. cap. 17. n. 2. Gasp. n. 929 et 930.) Si Diocesanus abfuerit vel si in Diocesi existens non est habiturus in ea ordinationem generalem proximo legitimo tempore, sed aut privatam tantum aut nullam, vel si sedes episcopalis vacat, Superior, de hoc a Vicario generali vel Cancellario vel Secretario ejusdem Episcopi testimonialibus obtentis, subditos suos cum dimissoriis, in quibus etiam causa hujus exprimitur, mittere potest ad quemcumque catholicum Episcopum dummodo ipsi regulares (i. e. Superior) non distulerint de industria concessionem dimissoriarum in id tempus, quo episcopus vel abfuturus vel nullas habiturus esset ordinationes. (Gasp. n. 922 seq.)

c. Ordinans regulares ordinandos, nisi per privilegium apostolicum eximantur, examinare potest, attamen etiam sine examine ordinare, acquiescendo testimonio eorum Superioris in dimissoriis expresso de examine facto. (S. Alph. vi. 792.)

d. Regulares etiam gaudent privilegio, suscipiendi sacros Ordines *extra tempora* (Bizzarri p. 377 in una Ord. Camald., S. Alph. vi. 797 Dub. 3. et *de Priv.* 115, Bucceroni *Cas. consc.* ii. n. 134. ad 1.); idque etiam ab Episcopo extraneo, dummodo ei exhibeant attestationem, qua declaratur, Episcopum loci, in quo degunt, proximo legitimo tempore ordinationem non esse habiturum. (S. C. C. 18 Aug. 1888, ap. Bucceroni l. c. ad 2. et *Il Mon. eccl.*, vol. v. p. ii. 169.)

e. Item dispensari possunt in *interstitiis* (Ferraris: v. *Interstitia* n. 14. et 15. et La Croix vi. part. ii. n. 2300). Notandum vero, “remissionem interstitiorum ex causis in Conc. Trid. expressis pertinere ad Episcopum ordinantem etiam quoad Regulares ab eo ordines suscipientes, non autem ad Superiores Regulares; ipsum

tamen Episcopum de causis remissionis teneri fidem habere et deferre testimonio Superioris Regularis.” Ita S. C. C. 24. Aug. 1686 ap. Bucceroni l. c. ad 3. et *Coll. Prop.* n. 1168.

f. De ordinum sacr. susceptione *tribus diebus festis continuis* cfr. supra n. 99.

101.—II. Indulta EXTRA TEMPORA et INTERSTITIORUM conceduntur etiam ad instantiam petentium idque sive a S. C. de Prop. Fide (quoad subditos locorum Missionum) sive a Secretaria Brevium. De illis, ut et de causis, quibus existentibus obtineri possunt, conferatur Lucidi.¹—Quoad prius sc. EXTRA TEMPORA juxta Pont. Rom. mandatum Apostolicum seu Breve hanc facultatem continens est legendum, antequam ad collationem Ordinum proceditur. Ita S. R. C. in Quebec.² Unde hoc præceptum Pontificalis non spectat ad usum præsentis facultatis.³ In usu indulti EXTRA TEMPORA servanda sunt supra n. 99, **b.** exposita,⁴ et si indultum INTERSTITIORUM *solum* est obtentum, observanda sunt *tempora*.⁵

III. Quæ TESTIMONIA requirantur pro promotione sæcularis ab Episcopo proprio facienda, vide ap. Gasparri n. 680-738, quæ (præter dimissoria) pro promotione sæcularis ab Episcopo alieno facienda, cfr. ib. n. 739-742, quæ pro promotione Regularis ib. n. 743. 744. et supra. SUSPENSIONES, quæ occasione ordinationis variis ex causis incurri possunt, cfr. infra n. 253. § v. et n. 254 ad v. FORMULÆ in materia Ordinationis inveniuntur ap. Gasparri: *de S. Ord.* tom. ii. pag. 316. seq., Monacelli: *Formular. leg.* vol. i. tit. iii. et iv. et Lucidi vol. iii. p. 141, 142.

¹ Vol. i. n. 110-121.

² 23 Maji 1835; Gard. n. 4751 ad 5.

³ S. Off. 2 Jul. 1884 ad i. infra n. 248. et *Coll. Prop.* n. 1203.

⁴ Lucidi n. 113.

⁵ Giraldi l. c.